ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 1403
Ημερομ. Κατάθεσης: 13/11/2026

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Αθήνα, 13 Νοεμβρίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ: *Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας*
Υπουργό Υγείας
Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού

Θέμα: **«Ανάγκη ενίσχυσης της θεσμικής συμμετοχής και της εκπροσώπησης των ατόμων με αυτισμό, των οικογενειών τους και των εξειδικευμένων οργανώσεων στις δημόσιες διαβουλεύσεις»**

Το ζήτημα της θεσμικής εκπροσώπησης των ατόμων με αυτισμό και των οικογενειών τους αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για τον σχεδιασμό αποτελεσματικών δημόσιων πολιτικών στους τομείς της υγείας, της εκπαίδευσης, της κοινωνικής προστασίας και της αναπηρίας.

Το Σωματείο ΚΡΑΥΓΗ ΑμεΑ, με υπόμνημά του της 11ης Νοεμβρίου 2026, θέτει υπόψη των αρμόδιων θεσμικών φορέων την ανάγκη ουσιαστικής διεύρυνσης των διαδικασιών εκπροσώπησης και διαβούλευσης για ζητήματα αυτισμού, με στόχο να ακούγονται οι ίδιοι οι αυτιστικοί άνθρωποι, συμπεριλαμβανομένων των μη ομιλούντων και όσων έχουν υψηλές ανάγκες υποστήριξης, οι οικογένειές τους, καθώς και οι εξειδικευμένοι επαγγελματίες.

Όπως επισημαίνεται στο υπόμνημα, πολλές οικογένειες ατόμων με αυτισμό και ιδιαίτερα αυξημένες ανάγκες υποστήριξης αντιμετωπίζουν καθημερινά σύνθετες απαιτήσεις φροντίδας, διαχείρισης κρίσεων, υγειονομικής παρακολούθησης και υποστήριξης. Οι συνθήκες αυτές περιορίζουν συχνά τη δυνατότητά τους να συμμετέχουν συστηματικά στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και δημόσιας διαβούλευσης.

Παράλληλα, τα μη ομιλούντα αυτιστικά άτομα ενδέχεται να αποκλείονται στην πράξη από συμβατικές διαδικασίες ακρόασης, όταν αυτές βασίζονται αποκλειστικά στον προφορικό λόγο, χωρίς να προβλέπονται κατάλληλα μέσα εναλλακτικής και επαυξητικής επικοινωνίας (ΑΑC), προσαρμοσμένα έγγραφα, υποστηρικτικά πρόσωπα και επαρκής χρόνος συμμετοχής.

Το Σωματείο ΚΡΑΥΓΗ ΑμεΑ υπογραμμίζει ότι η ουσιαστική συμμετοχή στον σχεδιασμό πολιτικών για τον αυτισμό προϋποθέτει τη συνύπαρξη της βιωματικής εμπειρίας, της οικογενειακής γνώσης και της επιστημονικής τεκμηρίωσης, με σαφή διαχωρισμό ρόλων και με απόλυτο σεβασμό στη βούληση, στις προτιμήσεις και στην αυτονομία των ίδιων των αυτιστικών ατόμων.

Η σχετική πρόταση εδράζεται στις προβλέψεις του άρθρου 4 παρ. 3 της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, η οποία κυρώθηκε με τον ν. 4074/2012, και στις διατάξεις του ν. 4488/2017, ιδίως των άρθρων 68 παρ. 1 και 70 παρ. 2 περ. δ, που προβλέπουν διαδικασίες διαβούλευσης με άτομα και ομάδες που έχουν εύλογο ενδιαφέρον για τα δικαιώματα των ΑμεΑ.

Στο πλαίσιο αυτό, η ΚΡΑΥΓΗ ΑμεΑ καταθέτει συγκεκριμένες προτάσεις για τη δημιουργία συμπληρωματικών και διαφανών θεσμικών διαύλων συμμετοχής εξειδικευμένων οργανώσεων, τη δυνατότητα συμμετοχής μεικτών σωματείων, τη συγκρότηση ειδικών διεπιστημονικών ομάδων εργασίας και την καθιέρωση προσβάσιμων διαδικασιών διαβούλευσης.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ανάγκη δημιουργίας ειδικής μόνιμης ή περιοδικής ομάδας εργασίας για τον αυτισμό και τις υψηλές ανάγκες υποστήριξης, με αντικείμενο ζητήματα υγείας, συμπεριφορών υψηλού κινδύνου, πρόληψης κακοποίησης και ασφαλούς διαχείρισης κρίσεων.

Παράλληλα, προτείνεται η καθιέρωση διαδικασίας έγγραφης απάντησης στα υπομνήματα των εξειδικευμένων οργανώσεων, καθώς και ετήσιου απολογισμού των δημόσιων διαβουλεύσεων, ώστε να υπάρχει διαφάνεια ως προς τις προτάσεις που υποβάλλονται και τον τρόπο αξιοποίησής τους στη διαμόρφωση των δημόσιων πολιτικών.

Οι προτάσεις αυτές αποσκοπούν στην ενίσχυση της συμμετοχικότητας, στη βελτίωση της προσβασιμότητας και στην αξιοποίηση της εξειδικευμένης κοινωνικής και επιστημονικής εμπειρίας, με βασική αρχή ότι η φωνή και τα δικαιώματα των ίδιων των αυτιστικών ανθρώπων πρέπει να βρίσκονται στο επίκεντρο κάθε σχετικής πολιτικής.

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτώνται οι αρμόδιοι Υπουργοί:

1. Προτίθενται να θεσπίσουν διαφανή και δημοσιευμένα κριτήρια για την πρόσκληση εξειδικευμένων οργανώσεων και σωματείων στις δημόσιες διαβουλεύσεις που αφορούν τον αυτισμό, ώστε να αξιοποιείται η εμπειρία και η γνώση τους στον σχεδιασμό των σχετικών πολιτικών;
2. Προτίθενται να διασφαλίσουν τη δυνατότητα συμμετοχής μεικτών σωματείων, στα οποία εκπροσωπούνται αυτιστικά άτομα, οικογένειες, επιστήμονες και εξειδικευμένοι επαγγελματίες, στις διαδικασίες διαβούλευσης για ζητήματα που αφορούν τον αυτισμό, με σαφή διαχωρισμό ρόλων και εγγυήσεις αποφυγής σύγκρουσης συμφερόντων;
3. Προτίθενται να συγκροτήσουν μόνιμη ή περιοδική διεπιστημονική ομάδα εργασίας για τον αυτισμό και ειδικότερα για τα άτομα με υψηλές ανάγκες υποστήριξης, με αντικείμενο ζητήματα υγείας, ειδικής εκπαίδευσης, ψυχικής υγείας, πρόληψης κακοποίησης και ασφαλούς διαχείρισης κρίσεων;
4. Ποια συγκεκριμένα μέτρα θα λάβουν ώστε οι διαδικασίες δημόσιας διαβούλευσης να είναι πραγματικά προσβάσιμες στα μη ομιλούντα αυτιστικά άτομα, μέσω της χρήσης εναλλακτικής και επαυξητικής επικοινωνίας (AAC), εγγράφων εύκολης ανάγνωσης (Easy Read), δυνατότητας γραπτής ή διαδικτυακής παρέμβασης, υποστηρικτικών προσώπων και επαρκούς χρόνου συμμετοχής;
5. Προτίθενται να εξετάσουν τη δημιουργία πρόσθετων συμβουλευτικών θέσεων, ομάδων εργασίας ή ειδικών διαδικασιών ακρόασης, προκειμένου να ενισχυθεί η συμμετοχή εξειδικευμένων φορέων στον σχεδιασμό πολιτικών για τον αυτισμό;
6. Υπάρχει πρόθεση καθιέρωσης ετήσιου απολογισμού των δημόσιων διαβουλεύσεων για ζητήματα αυτισμού, με καταγραφή των προσκλήσεων, των συμμετεχόντων φορέων, των προτάσεων που κατατίθενται και του τρόπου με τον οποίο αυτές αξιολογούνται και λαμβάνονται υπόψη;
7. Προτίθενται να καθιερώσουν διαδικασία έγγραφης και αιτιολογημένης απάντησης στα υπομνήματα και στα θεσμικά αιτήματα εξειδικευμένων οργανώσεων, καθώς και να προσδιορίσουν την αρμόδια υπηρεσία που θα αναλαμβάνει την αξιολόγηση και προώθηση σχετικών προτάσεων νομοθετικού ή διοικητικού χαρακτήρα;

8. Προτίθενται τα συναρμόδια Υπουργεία να πραγματοποιήσουν θεσμική συνάντηση εργασίας με το Σωματείο ΚΡΑΥΓΗ ΑμεΑ, προκειμένου να εξεταστούν οι προτάσεις του υπομνήματος της 11ης Νοεμβρίου 2026 και να γνωστοποιηθούν οι δυνατότητες θεσμικής και διοικητικής υλοποίησής τους;

Ο Ερωτών Βουλευτής

Μανούσος Γεώργιος
Β’2 Δυτικού Τομέα Αθηνών